

DAR EDENU.

Z rústiny přeložil Franta Hais. (Pokračování.)

Dáje v před jen, družiny mě! Nikdo zbraně nesložil, dokud kraj ten přelázený nebude mou polnoží.

At si kraj ten rájem kvete, ale jen — pod zezlem mým nocht' okouši národ štěstí, jen když za ně povinným

Bude pouze vláde mojí. Ode mně jen samotná, brátí hnev i milost bude ruka jeho ochotná!

Válečných truh zvuky bleskné rozlehl se v řadách rot a sbor zvedl před trupami hrad se dáva na pochod.

Uplynul den, druhý třetí — carské pluky znavené jako stroj se šinou k ústí záračného pramene.

Konečně došlihli cíle... Leč kde se to octli ať U hran ráje! Vstří jim kyne země nesmrtných králů.

VI.

Budíž pozdravený, ráje svatý stane, v kterém sídli vezdy štěstí sřevchované!

Podvečerní luna... hvězdám zlatí stozku, družné s nimi září nebo ve odlesku!

pod uzurným nebem keře květem boží, jejich stíny v dálkách kavalkády tvoří,

po horách tam spělí a zas v dol se ženou, fontány tam pění píseň bezjemennou.

Oblouky duh krásné houpijí se řadou, na kaskády bílé ve chvění se kladou.

A děťátka — hvězdy jako amoretí láskují tam s květem na smaragdne sněti.

A tichoucké písní, žurnpné písní v modrých dálkách zvují v sladkém roztožení.

V zvucích těch se slily vesny blahé lásky,

žhavě písně léta, milé zimy zkazky, všecky taje, kouzla, příroda i žiti... Vátek hle, křeho tvora u vehodu tam zřítit

V přisném majestátu, etopen v lesku samém, zabruže cestu meče svého plamen.

(Dokonečení.)

FRANTA HAIS:

MATERIALISTA.

Jak bláhovým jsi, příteli můj drábý, jak děsně smyšlen v milovníka roli; máš v tváři příli přirozené taby, a srdce tvoje opravdu té boll.

To přenech mladším opjjet se láskou, jez zredli se na neviných retch a v stádkých slovesch, jez jsou čisto maskou.

Mně odpust, milý, že ti pravím zpřimo: Je hloupě týrat oči do krvava — Ty bledneš? — Nu, mém soucit s nešťastným — Já nevěděl, že bolest tvá tak drava.

Však dám ti radu — věč mým slovou prostým: buď skeptikem a zahod ideály a obče šaska masopustní kostým; snad pod nim róna v srdci méno páli.

IDEALISTA.

Svou radu tomu dej, kdo nešťastý má štít, kdo místo srdce má v svých prsou kámen.

Já cynikem? Ne, ne! Jím kdychys chtěl mne mít, dřív odolat bys musel žhonor plamen.

Ne, nikdy! Odmítám tvé rady sprsté. Dřív lí by musela být pravda odvážá, že láska čístá zřídlem všeho dobra; vždyť ta, když květem vzroste v srdci člověka,

tu člověk povznáší se silou obra nael nízkých chitěů pokáleným chřámem.

Dřív dokaž, sama Nevinost že zlem, jez jedem rozkládá krev v srdci samém, že oči dětka tvým jsou pod žezlem.

Česko-americký přehled.

Z kruhů divadelních se o-

známuje, že slečna Běla Jurková z New Yorku engužována byla Charles J. Ross Company pro titulní roli v-kuse "Mrs. Avery," a jehož provozováním započne se brzy na podzim. Slečna Jurková působí v poslední době jako dramatická umělkyně, když byla na radu Conriedovu vzdala se operní to studiu a věnovala se studiu dramatickému ve škole Davida Zelasca, a dodělala se již mnozých a mnozých úspěchů. Při jejím mládí a velkém nadání kyne jí zajisté skvělá budoucnost.

V Clevelandu byl krajjan A. A. Benesch obchodní komorou doporučen za municipálního soudce.

Česká prima ballerina sl. Vlasta Novotná z New Yorku byla angažována k divadlu Polles Bergera jako solová tanečnice.

Clevelandské dámy zabývaly první kroky k významnému podniku v zájmu české chudobinecké kolonie.

V Chicagu byla účelu svému odevzdána krásná nová škola česká při osadě sv. Ludmily.

Vzdělávací odbor župy Juegner-Tyršovy v Chicagu vydal ve velmi pěkné knižní úpravě "Písne Sokola Jarky Košare."

Konvence lékařů v Denver, Colo., účeastní se i dr. J. J. P. Cival, superintendent státního ústavu pro choromyslné v Cook Co., Ill.

K velikým slavnostem odhalení Havlíčkova pomníku v Chicagu bude vydána Památník a síce česko-anglický k trvalé upomínce na slavnostní dny.

Nehody, neštěstí a černá kronika česko-americká.

Krajjan Jos. Máša, vynikající houslista a člen Wallaceovy a Ledvinovy kapely z Clevelandu, byl v minulých dnech na koncertnímu tournée v Altona, Pa., štipnut mouchou. Vyvinula se z toho prudká otrava krve, následkem které Máša taky zemřel.

Český hošík Fr. Habart z č. 2345 Whipple ul. v Chicagu byl minulý týden usmrcen a Jiří Antoš holetník zraněn žebříkovým vozem hasičské stanice na 24. ul. při jízdě k požáru.

Krajjan Eduard Krákora z č. 3855 vých. 54 ulice v Clevelandu, odvezen byl s těžkým poraně-

ní do St. Alexis nemocnice. Nešťastnému krajanu rozražena byla lebeční kost a lékaři obávají se, že utrpěl těž otřesení mozku, v rémízo případě bylo by ovšem jen málo naděje na jeho uzdravení. K politování hodnému svému zranění přišel Krákora při neštěstí které se událo na kanále u J. Zimmermanova místa, blíže Independence road.

Mladěká Tillie Šilhánková z č. 2313 již Homan ave. v Chicagu skokem s vozu svého otce minulý týden se zabila.

SOCIÁLNÍ OTÁZKA A LITERÁRNÍ PRÁCE.

Jan Krejčí.

K pokusům, upravití poměr mezi literární práci a jejím materiálním hodnocením (otázka se oběs přetřásá také u nás) přibyl nový. Berlínský spisovatel W. Fred vydal právě hojovou knížku: Literatur als Ware. Bemerkungen ueber die Wertung schriftstellerischer Arbeit, která nejen nabádá k přemýšlení o věcech, jez jsou vlastně samozřejmé, ale může se státi také podnětem k energetické akci literárních a žurnalistických pracovníků. Fred vychází od poznání, že v určitém okamžiku je neindividuálnější dílo umělecké, jez se zrodilo z pudového citění, stává se zbožím. Od té chvíle platí pro ně, tak jako pro každý předmět obchodní, jen jeden zákon: skutečnost. Stalo-li se dílo zbožím, podléhá zákonům hospodářským. Proto se hodnocení literárního zboží musí díti podle spravedlivých zásad ekonomických a sociálně politických. Aby k němu skutečně došlo, jest nutno želiti všelikým nepřístupnostem a zvráčenostem. Budíž na některé upozorněno.

Přede vším nutno odmítnouti nesymlsné naivní názor o "ideálnosti" spisovatelově, která se může spokojiti se slávou, uznáním, s počitem plodné činnosti, který sám jest dostatečnou odměnou za vykonanou práci. Avšak i spisovatel sám musí se takové špatně chápané ideálnosti vzdáti. Prostě proto, že člověk špatně placený trvale nemůže vykonati nic dobrého; takový pak, kteří banálně říkají, že "toho nepotřebují," svou literární činnost neberou vážně. Li-

terární diletantismus jest sociálním poškozováním právě tak, jako laická sugesce, která těm, kdo píší jen "pro čest," "pro vše" nebo jen za nepřiměřenou odměnu, dost často podkládá intence poctivější a čistší. Další nepřístupnost jest v tom, že redaktori nezřídka pokládají se jen za zástupce zájmů nakladatelských, kdežto lidé, jimž jest spisovatelství opravdu povoláním vnitřním, užívají za pouhou příkrasu a výši honorářů smlují. Platí slovo Theodora Fontana: "nur wer selbst kadigiert, kann von dem leben, was er schreibt." To má následek, že listy čím dále méně jsou vyplňovány skutečnými spisovateli. S tím souvisí princip a metoda bohatých listů rakouských a německých, dávají o každé události psáti jen specialistům zveněných titulů a skutečné či modní učence činiti stálými spolupracovníky; odborné vědění, jemuž se jinak nechce ovšem činiti útina, má se v denních listech ohlásiti jen, pokud k tomu vede a nutí vlastní studium a má míti na paměti, že technika žurnalistická není jen tak vedlejší věcí. Zejména však ohraditi se musí spisovatel proti konkurenci, kterou mu takový učence, profesor působí, jestliže z jakýchkoli důvodů honoráře se zřiká anebo činí nároky menší. Tím se dopouští proti publicistovi nespravedlnosti, již nakladatel a redaktor jak nleží využítkují.

Jest nutno odstraniti leckteré odpory: hodnota práce určuje se ne podle jakosti, nýbrž podle vnějšího rozsahu; výdaje, třeba na telefon a telegram, nejsou v žádném poměru k honorování lidu, kteří jimi sepisují zprávy nebo k práci, jakou musí vynaložiti kritik, písaři o životních otázkách politika nebo umělee; jest nepoměr mezi okolnostmi, jez umožňují existenci a prospěch inzerce a mezi morálkou redakčních názorů; bilance, konaná na základě obchodu inserčního, odporuje neodvislosti, která by při moderním tisku měla být samozřejmá, ve skutečnosti však při žádném denním listě existovati nemůže "Die letzte Unmoral ist die Tatsache, dass sie von ihren Abonnenten nicht leben kann." Jinná zkušenost: nakladatelé s malými výjimkami myslí, že s kýmko-

ku je oslava prohlášení neodvislosti, jez pro lid náš znamená den největšího amerického svátku.

Mluví domluvil a, podívav se na mayora, obrátil zrak svůj i na kollegy, jakoby od těchto čekal projev pochvaly a vědomosti za právě pronesenou řeč, plnou pádných důvodů a argumentů.

Kolegové však ani brou nehnuli a upřeně dívali se na mayora, jsouce zvědaví, co asi učiní.

Mayor, prohrabávaje se v patrných rozpacích pravil svoji ve svých hustých a kučeravých vlascech, přeházal chvíli po úřadovně... Konečně se zastavil u psacího stolu, sedl, vzal do ruky péro, napsal několik řádků, zavolal tajemníka a tomuto vstupujícímu podal právě napsaný list a rozkázem:

se ve dveřích mayorovy úřadovny.

Mayor, uvítav je, žádal, aby se posadili, a při tom ihned podotýkal, že neví, bude-li moei žádosti jejich vyhověti. Hnutí pro rozumnou oslavu čtvrtého července je pry letos velice silné. Pokud záležitost ta týkala by se jeho samotného, že by rád vyhověl, ale je veřejně mínění kloní se tentokrát značně na stranu, která si nepřaje oslavu rázu bývalého.

"Vaše etihodnosti," ozval se mluvíč — "nezapomínejte, že my sami reprezentujeme taky stranu a že strana ta v příští kampani bude s to vykonati více pro vás, než několik jednotlivců, kteří postrádají všeho významu. Čtvrtý července oslavoval se vždycky a proto doufáme, že se bude oslavovati i letos."

"Ano... ano... Ovšem, pánové... Ale běží hlavně o způsob oslavy..."

"Většina lidu stojí na tom, aby se den čtvrtého července oslavoval stejně, jak se oslavoval až dosud."

"Počítejte však na možnost nějaké nehody..."

"K žádně nedojde, učinili se rozsáhlá bezpečnostní opatření. Děti se na prskavky již těší a proto vás žádáme, byste jim je dopřál a prodej raket a nevinných dětských prskavek nám povolili."

"Rád bych, rád, ale..."

"Ještě jednou vás, vaše etihodnosti, upozorňujeme na příští kampani a myslíme, že by vám nebylo asi přejmenné, kdybychom se proti vám postavili a voličstvu poukázali na to, že město má potřebu vlastenecky cítiti a vlastenecky uvědomělé administrace, již stál by v čele muž národního smýšlení, muž energetický a nikoli šlašný, jenž by chtěl v mláděti naš, našem dorostu utlumiti každé vlastenecké vzádné a vlastenecké zápal a jenž by se stavěl i proti takové národní oslavě, ja-

Z KNIHY "MEZI CLOWNY."

Píše Albert Jar. Havránek.

KORUNOVACE.

Nekonečnými ulicemi obrovského Londýna hnul se konečně korunovační průvod.

Na obou stranách za neprostopupnými hradbami vojska, tvořícího špalír, tísní se davy lidu, který již v noci přišel a postavil se na místě, odkud by nejlépe všechno viděl a kde by mu neušlo ani nejmenší.

A nyní vidí a nic mu neuchází... A vidí generaly v bohatých a lesklých uniformách, vidí lordy, vévody, markýze, early, hrabata, barony, cizí panovníky a prince v samém zlatu a démantech, svého krále a královnu, obrovskou družinu přepychově oděných šlechticů a zdá se mu, jakoby těmi jindy špinavými a sazemí zernalými ulicemi a boulevardy tekl živoucí zlato a svým proudem unášelo celou spoustu démantů, perli a světélkujících drahokamů...

A všechno to majestátním tokem valí se do obrovské nádržky Westminsterského opatství...

Před tímto, kolem a vřáde v ulicích zdvihají se nádherné slavo-braně, jehličím a medailony zdobené jeblance, obrovské stožáry, se kterých vlají praporec, vzduchem houpijí se guirlandy zelených hadů s tisící tisei očí-šarovce, přúceři paláců a městských domů pokryta jsou nádhernými gobeliny a kuherci a různé mí emblemy a iniatalkami královských jmen a všude, kam jen se oko podívá, leží, stojí, visí a houpi se veliká hromada liber šte-liaků.

A kolem hromady té a pod ní tísní se za zády vojska nadšený a rozradostněný lid v několika milionech duší a dívá se a ve chvíli, kdy korunovační průvod dávno již kolem přešel a kdy z citadelé dělová rána — jedna za druhou — oznamuje světu, že staršíký biskup z Canterbury vsadil právě královskou korunu na hlavu krále a královně, propuká v ohlušující jasot a opile nadšené volání: "Ať žije král a královná!"

A stejným hymnem jásá, šumí a bonří, kypí a vlní se celý Londýn, který radost, láska a loyality strhla do svého žhavého objetí...

A Londýn jásá a jásá lid... Má svého korunovačního krále a korunovanou královnu... A jako malé dítě se zájmem a radostí sleduje pohádkové divadlo, které loyality uchystala mu večer na okolních návrších...

Na těchto vysoko k nebesům šlehaij plameny ze zápalených hranie, postavených z jiných hromad liber šterlinků, a lid, teska je a novou slávu králi a královně provoláváje, dívá se bitavě, jak jedna ta hromada za druhou zvolna mizí v rudě plamenných jazycech...

Sterlinky hoří však i ve městě samotném a Londýn tone v nekonečném oceanu různě zbarvených světél, takže loyality i tu dokázala záznak, pronučivši hlubokou londýnskou noc v jasný den velké a významné udalosti...

Lid nad ní jásá a jásá nad ní Londýn... Ať žije král a necht' žije královná!

Radost, nadšení, jasot a opojení na všech stranách... Loyality slaví své vítězství.

Jenom Tenže kalnými svými vodami střídavě zpívá soufale smutnou píseň o nouzi, bidě a blatu milionové londýnské chudiny...

LÁSKA.

Nekolikrát se s ní sešel, promluvil s ní, z práce a ze zábavy domů ji doprovodil a zamiloval se do ní. Myslí, že jej učiní šťastným, a život bez ní připadal mu nemozým.

Ona s ním chodila, bavila se a hovořila o zeela všedních věcech a nejvíce o sobě. S rozmarem vyprávěla mu o tom, kolik by mohla míti, kdyby chtěla, nápadníků, o tom, jak forman v dílně se jí dvoří a ji významává před ostatními, a o různých jiných ulonpostech. Jenom o něm samotném se nezmiňovala. Tomu jakoby se vždy vyhýbala.

Chodil s ní už rok a za tu dobu vyplnil každé přání, které jí z očí vyvětl. Kúpoval jí tu a tam nějaké dárky a mival radost z radostí její. A radost ta bývala častá, poněvadž ona sama často si mu ni potrpěla.

Vyhovoval jí rád, Zatoužila-li po květinách, mohla být jista, že za chvíli překvapí jí kyticí růží. Stačila jen zmínka, že v divadle X. vystoupí herečka Y., kterou by — nosí prý pěkné toalety — ráda viděla, a přinesl lístky. Zastavili se před výkladem zlatnického závodu. Líbil se jí malý a úzký zlatý krouček se třemi diamantky a za týden měla diamanty s kroučkem. V sobotu chtěla se podívati do etihního plezu a on s ní vydržel až do nedělního rána při pravděrní taneční zábavě, jakkoliv sám nebyl žádným zvláštním etitelem tance. Velké pátroš péro je pry nyní v módě. V neděli potom houpolo se jí na velkém bílém kluboku krásně černé péro pátroš. A tak skoro každého téhodne javila neobyčejně nadání pro vynalozavost projevu různých přání.

On je plnit a měl radost z její radosti. Jednoho dne — bylo to v květnu — šel do kteréhosi zábavného posádku, jehož saisona zahajovala

se právě slavnostním otevřením veliké tančírny. Přála si to. Ráda tančila.

Cestou — bylo to právě v aleji rozvitéh třešňovéh stromů — předešel je párek milenců. Vřímula si děvčete, které mělo bílé kožené střevice.

"Takové by se ti nelíbily?" tázala se ho, rychle dodávajíc: "Stáhn po nich už tak dlouhou dobu."

Tázaný mlčel chvíli a ona úkosem jej pozorovala při tom. Pojednou se rozhodl a, chopiv jí za obě ruce, pohlédl jí dlouhým a upřimým pohledem do očí.

"Vidíš to. Platí se mne na tolik a tolik věcí. Proč však se mne neoptáš nikdy, mám-li tě rád, anebo, proč mi neřekneš, jak ráda máš mne ty sama?"

"Eh... kdo by mluvil o takových hloupostech. Raději pojďme. Huda již hraje."

V tom i k jeho sluchu zaletěly první akordy banální polky z blízkého již tanečního pavilonu a bylo mu, jako by jej polily ledovou sprehou.

VLASTENECKÁ OSLAVA.

Do radnice a síce do mayorovy úřadovny dostavila se deputace místních obchodníků. V předpokojí přijal ji mayorův tajemník a tázal se pánů, čím může postloužiti.

"Přejeme si mluvíti se samotným mayorem," ozval se mluvíč.

"Je právě zaměstnán."

"Nevadí. Počkáme. Záležitost naše je nutná a bezodkladná. S mayorem mluvíti musíme."

"A mohl bych vědět, čeho se, pánové, vaše nutná a bezodkladná záležitost týká?"

"Čtvrtého července."